

Tid Tisdagen den 22 oktober 2019 kl. 17.00 – 17.20
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Torsdagen den 31 oktober 2019, §§ 1-7, 9, 13-18, 21-22

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 22 oktober 2019, §§ 8, 10-12, 19-20, 23

Katarina Luhr

Emilia Bjuggren

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Torbjörn Erbe (M)

Fritz Lennaárd (M)

Alexandra Grimfors (M)

Jonas Nilsson (M)

Christoffer Jönsson (L)

Gunnar Caperius (C)

Felix Antman Debels (S)

Jakob Sahlin (S)

Urban Emson (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Joel Tekle-Georgis (S)

för Arvand Mirsafian (V)

Sinikka Suutari (S)

för Alva Holm Katsoulis (V)

Ersättare:

Per Hagwall (M)

Mattias Hallberg (M)

Anders Lindell (MP)

Maja Boström (C)

Sofia Tahko (KD)

Mona Wallsén (-)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius, Timmie Aspelin, Gustaf Landahl,
Daniel Persson, Emily Tjäder samt borgarrådssekreteraren Cindy Falquet
och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-21, 24-25

§ 17

Projektet BeChange Stockholm.

**Slutredovisning av ett Klimatklivet-projekt i samarbete
med BeChange, Studieförbundet i Stockholms län och
kommunerna Huddinge, Järfälla och Tyresö**

Dnr 2019-14260

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner avrapporteringen av projektet BeChange Stockholm.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden översänder avrapporteringen för kännedom till stadsutvecklingsenheten samt kommunikationsenheten på stadsledningskontoret.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 7 oktober 2019.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det är viktigt att arbeta brett för att minska stadens klimatpåverkan och samtidigt garantera att klimatsatsningarna leder till så stor omställningsnytta som möjligt. Projektet BeChange Stockholm som medfinansierats av Klimatklivet har syftat till att främja hållbara livsstilar, utveckla stadens klimatkommunikation och minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Det är glädjande att projektets kostnadseffektivitet är i storleksordning jämförbart med andra klimatsatsningar men vi noterar också att det inte är det mest effektiva sättet att minska utsläppen på.

Vi konstaterar dock att vi måste minska utsläppen i alla samhällssektorer och arbeta för att minska utsläppen på både produktions- och konsumtionssidan. För att nå totala utsläppsminskningar krävs att ny teknik kombineras med beteendeförändringar som leder till mer hållbara konsumtionsmönster. Vi konstaterar att det senare behovet är fortsatt stort och att traditionella informationssatsningar visat

på blandat resultat. Naturvårdsverket har också pekat på att satsningar på klimatkommunikation är en förutsättning för att driva samhällsomställning i en mer hållbar riktning. Det är därför viktigt att stödja utveckling av innovationer som bevisligen kan påverka beteende och konsumtionsmönster i en mer hållbar riktning.

Vi noterar att projektmetoden är mitt i en digitaliseringsprocess som möjligen kan minska kostnaden och omfattningen och på så sätt nå ut till fler som behöver stöd att ställa om till en mer hållbar livsstil. Vi behöver fler åtgärder med stor omställningsnytta som leder till att staden minskar våra utsläpp genom implementering av ny teknik och hållbara konsumtionsmönster.

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna anser att det finns en del positiva element med projektet när det gäller att minska individers klimatutsläpp relaterade till bil och bostad men vi ställer oss negativa till flera aspekter av projektet.

Vad gäller bildiskussionen måste man komma ihåg att förutsättningarna för en individ boende i stad är helt annorlunda från någon som bor i glesbygd och landsbygd. När det gäller bostaden bor väldigt många i Sverige i flerbostadshus med fjärrvärme och har således begränsade möjligheter att påverka utsläppen annat än att sänka eller stänga av värmen.

Sverigedemokraterna är kritiska till att BeChange i sin egen Youtube/Facebook video verkar avråda människor från att dricka mjölk från kor och istället i en butik håller upp alternativa (havre) produkter. Läkarvetenskapen är enig om att barn behöver mjölk från kor för att få kalcium till sina ben och kunna växa ordentligt och att även vuxna människor kan ha nytta av mjölk särskilt under vintermånaderna i olika sammanhang. Ett projekt som BeChange bör endast med försiktighet rekommendera annat än vad vetenskap och medicin rekommenderar. Produkten som i videon hålls upp förefaller också vara producerad av ett företag som delvis ägs av kinesiska (militära) statsmakterna. Havren i denna produkt odlas till skillnad från svensk havre delvis med nedmalda

djurkadaver. Att BeChange i videon försöker hålla för märkesnamnet i videon visar att någon troligen är medveten om förekomsten av kontroverser i detta.

Enligt BeChange deltog 88 personer i projektet och 16 hoppade av. Ändå har BeChange tagit in de avhoppade deltagarnas klimatutsläpp i sin sluträkning av totalt klimatutsläpp. Detta är om vi tolkar det rätt direkt felaktigt och skulle medföra att resultatet på 45 % minskade CO2 utsläpp troligen inte heller är korrekt.

Slutligen anser Sverigedemokraterna att de siffror rörande utfall i sociala medier som Bechange skryter om är tämligen låga med tanke på projektets höga kostnader.

Sverigedemokraterna ställer sig i stort skeptiska till projektet BeChange

Vid protokollet
Timmie Aspelin